

Sygn. akt III AUa 270/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SO del. do SA Bożenna Rolińska
Protokolant: sekr. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r. w Lublinie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 17 grudnia 2015 r. sygn. akt VII U 699/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz J. G. kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Bożenna Rolińska Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska

III AUa 270/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 25 listopada 2013 roku odmówił J. G. ustalenia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2009 Nr 153 poz. 1227 ze zm.). W uzasadnieniu decyzji organ podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 15 - letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie złożył J. G., wnosząc o zmianę decyzji w całości i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 5 listopada 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. G. prawo do emerytury od (...). Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyniku rozpoznania apelacji organu rentowego, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy do okoliczności spornych w niniejszej sprawie należała możliwość uwzględnienia okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A. w L. od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 stycznia 2004 roku.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. G. prawo do emerytury od dnia (...). Sąd Okręgowy ustalił, że J. G., urodzony (...), w dniu 14 listopada 2013r. złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Do wniosku dołączył m.in. świadectwo pracy z dnia 2 lutego 2004 r., potwierdzające zatrudnienie w (...) S.A. w L. od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 stycznia 2004 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku majstra prefabrykacji, z-cy kierownika Zakładu (...), Kierownika Zakładu (...), z-cy kierownika (...) i Produkcji (...), majstra budowy wykonując prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze od 1 września 1973 r. do 31 stycznia 2004 r. - stale i w pełnym wymiarze dozór inżynieryjno-techniczny na stanowiskach wymienionych w pkt 2 w Wykazie A, dziale XIV poz. 24 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43) (k.6 a.r.).

W oparciu o zgromadzone dokumenty organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 3 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz stwierdził, że skarżący nie spełnia warunku 15-letniego zatrudnienia w warunkach szczególnych. ZUS nie uwzględnił okresów pracy w warunkach szczególnych w (...) S.A. w L. od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 stycznia 2004 roku, ponieważ pracodawca nie powołał się na przepisy resortowe, nie odniósł się również do charakteru pracy na wymienionych stanowiskach pracy.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów w postaci akt emerytalnych i osobowych wnioskodawcy oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy J. G. oraz zeznań świadków: A. Z. i F. K.

J. G. w Lubelskim (...) S.A. w L. pracował od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 stycznia 2004 roku początkowo jako stażysta przez 3 miesiące w grupie robót wodno-kanalizacyjnych. Następnie został majstrem grupy wod.- kan pracując z pracownikami wykonującymi podłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na budowie magazynów (...) w L. przy(...)i (...). Pracownicy pracowali w wykopach, usuwali nadmiar ziemi, dosypywali piach, wpuszczali rury kanalizacyjne i je łączyli. Wnioskodawca nadzorując ich pracę przebywał, jak oni w wykopie i sprawdzał czy podłączenia rur są właściwe. Pracował po 8 godzin dziennie, nie prowadził żadnej dokumentacji. Stanowisko majstra wnioskodawca pełnił do 31 stycznia 1974 r, bowiem od 1 stycznia 1974 r do 31 stycznia 1976 r odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po wojsku wnioskodawca powrócił do macierzystego zakładu na stanowisko technika budowy Fabryki (...) w L.. Mimo, że w angażu wpisano mu stanowisko technika budowy, to faktycznie wykonywał obowiązki majstra zakładu prefabrykacji polowej. Był to jeden z zakładów Przedsiębiorstwa podlegający pod zakłady zaplecza technicznego. Zakład (...) wykonywał prefabrykaty słupów żelbetonowych i innych elementów na potrzeby budowy, zajmował się też produkcją betonu dla Fabryki (...) w L.. W ramach nadzoru nad pracownikami tj. zbrojarzami, cieślami, betoniarzami, wnioskodawca sprawdzał czy zbrojarze pracowali na odpowiedniej stali, wykonywali elementy zgodnie z dokumentacją techniczną, sprawdzał rozstaw elementów – drutów w wykonywanym elemencie, długość i wymiary. Sprawdzał jakość betonu podaną do zabetonowania elementu, zimą sprawdzał czy element nie został zamrożony na jakimś odcinku a latem czy zostały polane wodą aby nie wyschły. Na budowie Fabryki (...) wnioskodawca pracował na pierwszej zmianie po 8 godzin, a następnie przekazywał obowiązki majstrowi z drugiej zmiany. Jako majster prefabrykacji wnioskodawca pracował do września 1976r, następnie ponownie otrzymał angaż na stanowisko technika budowy Odlewni (...), ale faktycznie pełnił obowiązki majstra prefabrykacji polowej przy Odlewni (...). Tu pracował do 13 kwietnia 1983r, następnie został zastępcą kierownika(...)do 2 stycznia 1991r. Jako zastępca kierownika wykonywał obowiązki majstra zakładu prefabrykacji. Stanowisko zastępcy kierownika zostało mu powierzone na

piśmie dlatego, że pracował po 15-16 godzin, a pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych mający nienormowany czas pracy nie mogli trzymać wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Wnioskodawca zaś takie wynagrodzenie otrzymywał. W tym czasie praca wnioskodawcy jako majstra niczym nie różniła się od pracy majstra wcześniej faktycznie mu powierzonej. Jako majster zlecał innemu majstrowi nadzór nad pracą cieśli i zbrojarzy, sam zaś nadzorował pracę nad pracownikami wykonującymi prefabrykaty zbrojarskie. Nie prowadził żadnej dokumentacji, bo za to odpowiedzialna była technik budowy i kierownik zakładu. W domu po pracy sporządzał jedynie karty pracy, które przekazywał techniczce budowy. W okresie od 2 stycznia 1991r do 26 maja 1993r wnioskodawca był kierownikiem(...). W tym czasie pracował tylko on, techniczka budowy i magazynier. Po godzinach pracy rozliczał z techniczka budowy, zamawiał materiały. Następnie został ponownie majstrem (...)z uwagi na trudności ekonomiczne zakładu do 1994 lub 1995r. W tym czasie prowadzona była budowa pralni Akademii Medycznej, 4 wieżowców na C., gdzie dostarczane były prefabrykaty zbrojenia. Do końca 1998r wnioskodawca pracował ponownie jako zastępca kierownika (...), ale faktycznie wykonując obowiązki majstra otrzymując wynagrodzenie jak zastępca kierownika. W 1994r mogło tak być, że wnioskodawca przez jeden miesiąc prowadził magazyn z uwagi na chorobę magazynierki. W okresie od 15 lipca 1982r do 31 stycznia 1983r wnioskodawca został oddelegowany na budowę eksportową do Iraku.

W tym samym Przedsiębiorstwie pracował F. K., w okresie od 1974 roku do 2001 roku na stanowisku zbrojarza. Świadek przez cały okres zatrudnienia przez ok. 13 lat podlegał bezpośrednio wnioskodawcy który sprawował bezpośredni nadzór nad brygadą zbrojarzy. Świadek zeznał, że wnioskodawca w ramach sprawowanego nadzoru sprawdzał czy zbrojenia robione są według rysunku, ilość prętów na element, rozstaw prętów zbrojeniowych, sprawdzić gęstość betonu.

Świadek A. Z. w okresie od 1974 roku do 2000 roku był zatrudniony w (...)S.A. w L. na stanowisku majstra przez ok. 2 lata, następnie jako zastępca kierownika (...)i Kierownika (...). Wnioskodawca tak jak i świadek pracował w pełnym wymiarze na stanowisku majstra Zakładu (...), z-cy Kierownika Zakładu (...) wykonując takie same czynności sprawując bezpośredni nadzór nad pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach zbrojarzy i betoniarzy.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające a tym samym zasługujące na przymiot wiarygodności.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy spełniają łącznie następujące warunki:

legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet;

mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet;

nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;

ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dokonując oceny, czy pracę wnioskodawcy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach Sąd stwierdził, że z zeznań wnioskodawcy i dokumentów wynika, że J. G. w okresie zatrudnienia w (...)S.A. w L. od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 stycznia 2004 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace jako majster prefabrykacji, z-ca kierownika Zakładu (...), Kierownik Zakładu (...), z-ca kierownika (...) i Produkcji (...), majstra budowy wymienionym w Wykazie A, dziale XIV poz. 24 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43) oraz w Wykazie A, dziale XIV poz. 24 Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.U. Nr 3 poz.6-8). Łącznie okres pracy w warunkach szczególnych wynosi ponad 15 lat.

Spełnienie przez J. G. pozostałych przesłanek do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie było kwestionowane. Wnioskodawca w dniu (...)ukończył 60 lat życia, posiada na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i mając powyższe na uwadze, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 14 listopada 2013 roku, tj. od dnia złożenia wniosku.

Apelację od tego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440) w związku z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach,

- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania emerytury, w tym ponad 15 - letni okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego w apelacji naruszenia przepisów art.184 ust.1 i art.32 ust.1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2015 r. poz. 748), ani też przepisu § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy te znajdują zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i na ich podstawie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca spełnił wymagane warunki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Okoliczności te Sąd ustalił w oparciu o zebrany w toku postępowania materiał dowodowy, przede wszystkim o dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy oraz zeznania świadków, którzy w sposób stanowczy i przekonujący

potwierdzili, że w czasie zatrudnienia w (...) SA od 1 września 1973 roku do 31 grudnia 1998 roku jako majster prefabrykacji, zastępca kierownika(...), kierownik (...)wnioskodawca wykonywał pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach przy sprawowaniu dozoru inżynieryjno-technicznego nad pracownikami wykonującymi pracę w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy zgromadził materiał dowodowy i przeanalizował każdą okoliczność podnoszoną przez wnioskodawcę w odwołaniu a organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic określonych w art.233 § 1 KPC. W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną ocenę faktów odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy i interpretację przepisów nie znajdującą potwierdzenia w utrwalonym orzecznictwie sądów, w tym orzecznictwie Sądu Najwyższego w analogicznych sprawach. W toku postępowania organ rentowy nie zgłaszał żadnych wniosków dowodowych a udział jego pełnomocnika w postępowaniu ograniczał się do przedstawienia stanowiska strony o oddaleniu odwołania.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 KPC oraz § 12 ust.2 i § 13 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348).